

Ministerieel besluit tot voorlopige opheffing van de bescherming als dorpsgezicht van de Hoeve Hof ten Dale met omgeving in Herzele (Hillegem)

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.1, 3°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2019 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 8, §1, 2°.

Procedurestappen en vormvereisten

Dit besluit kwam tot stand volgens de procedurestappen en de vormvereisten, beschreven in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.3 tot en met 6.2.5;

De volgende procedurestappen en vormvereisten zijn vervuld:

- de opheffing van de bescherming als dorpsgezicht werd onderzocht;
- de bevindingen van het onderzoek zijn opgenomen in een opheffingsdossier;
- advies over de opheffing van de bescherming van het onroerend goed werd gevraagd aan de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed op 8 augustus 2023;
- de behandeling van het advies is opgenomen als bijlage bij dit besluit.

Motivering

De Hoeve Hof ten Dale met omgeving werd op 4 juni 1981 beschermd als dorpsgezicht bij koninklijk besluit, omwille van de historische waarde. Dit besluit werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 10 september 1981.

Het algemeen belang gevormd door de erfgoedwaarden wordt in het inhoudelijk dossier bij het beschermingsdossier als volgt omschreven:

- de historische waarde: als gesloten hoevecomplex dat reeds in de 13de eeuw zou hebben bestaan doch waarvan de thans bewaarde oudste delen uit het midden van de 18de eeuw dagtekenen en terwijl het grootste deel van het complex in neo-renaïssancestijl van hofstede tot herenwoning is omgevormd.

Artikel 6.2.1, 3° van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 staat de gehele of gedeeltelijke wijziging of opheffing van een bescherming omwille van het algemeen belang toe. De parlementaire voorbereiding stelt daarbij het volgende: "door een

wijzigende context kan het algemeen belang immers geëvolueerd zijn ten opzichte van het algemeen belang ten tijde van de bescherming”.

In functie van een algemene evaluatie van het beschermd bestand in Vlaanderen die als doelstelling heeft om een dynamische selectie van de essentiële en representatieve getuigen van het leven in Vlaanderen te vrijwaren, wordt het beschermd erfgoed getoetst aan de hedendaagse inzichten inzake erfgoedwaarde.

De evaluatie van het beschermde bestand in Vlaanderen is gebaseerd op:

- de erfgoedwaarde zoals vermeld in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 2.1, 26°: de archeologische, architecturale, artistieke, culturele, esthetische, historische, industrieel-archeologische, technische, ruimtelijk-structurerende, sociale, stedenbouwkundige, volkskundige of wetenschappelijke waarde waaraan onroerende goederen hun huidige of toekomstige maatschappelijke betekenis ontlenuen;
- de vijf selectiecriteria die gehanteerd worden in functie van bescherming en die het afwegingskader vormen om het onroerend erfgoed te waarderen:
 - 1° zeldzaamheid: geeft aan in hoeverre het onroerend goed uitzonderlijk voorkomt in relatie met de geografische context, de historische context, de typologie of het oeuvre;
 - 2° herkenbaarheid: geeft aan in hoeverre het onroerend goed een goed herkenbare uitdrukking is van zijn oorspronkelijke functie, uitzicht of vormgeving, of van een belangrijke fase in de latere ontwikkeling daarvan;
 - 3° representativiteit: geeft aan in hoeverre het onroerend goed typerend is voor een geografische of historische context of een welbepaalde typologie of een bepaald oeuvre;
 - 4° ensemble: geeft aan in hoeverre het onroerend goed een sterke samenhang vertoont tussen de verschillende elementen;
 - 5° context: geeft aan in hoeverre er tussen het onroerend goed en zijn directe of ruimere omgeving een sterke relatie is op landschappelijk, stedenbouwkundig of esthetisch vlak.

De evaluatie van de erfgoedwaarden van de Hoeve Hof ten Dale met omgeving in Herzele op basis van de erfgoedwaarden en huidige criteria voor bescherming is als volgt:

- 1° zeldzaamheid (lage score): de erfgoedkenmerken die eerder zeldzaam zijn voor een hoeve (bewaarde oudste delen uit het midden van de 18de eeuw, een gesloten hoevecomplex) zijn inmiddels verdwenen of aangetast. In de fusiegemeente Herzele is, naast de Hoeve Hof ten Dale met omgeving, ook de Hoeve Hof ten Berge met omgeving beschermd als dorpsgezicht. De gesloten hoeve en omgeving (Stationsstraat 2) is beschermd als cultuurhistorisch landschap, de boerenwoning ook als monument. De Hoeve Hof de Meierij is beschermd als monument en ook opgenomen binnen het dorpsgezicht Dorpskern Hillegem. Een opheffing van de bescherming creëert dan ook geen hiaat in het beschermde bestand;
- 2° herkenbaarheid (lage score): de harde restauratie, uitgevoerd in de jaren 1970, heeft de herkenbaarheid en materiële authenticiteit van de Hoeve Hof ten Dale in belangrijke mate aangetast. Er is geen sprake meer van een gesloten hoevecomplex. Een deel van de hoevegebouwen is vervangen door historiserende constructies uit het einde van de 20ste eeuw. Andere gebouwen zijn hard gerestaureerd en ontverfd;
- 3° representativiteit (lage score): de Hoeve Hof ten Dale met omgeving was representatief voor gesloten hoevecomplexen met bewaarde 18de- en 19de-eeuwse gebouwen in Oost-Vlaanderen en meer bepaald een streek die aansluit bij de Vlaamse

Ardennen. Door vervanging van een deel van de gebouwen en door harde restauratie van een ander deel is deze representativiteit aangetast;

4° ensemble (lage score): vóór de sloop of verbouwing van gebouwen bestond er een grote ensemblewerking tussen de onderdelen van het gesloten hoevecomplex. Door de harde restauratie, uitgevoerd in de jaren 1970, is de ensemblewerking aangetast. Ook is er geen sprake meer van een gesloten hoevecomplex;

5° context (lage score): van de inplanting van de Hoeve Hof ten Dale met omgeving in de landelijke omgeving van de vallei van de Molenbeek, zoals zichtbaar op 19de-eeuwse kaarten, is buiten de directe omgeving van de beek ten zuiden van het dorpsgezicht geen sprake meer. De Provincieweg rond de hoeve wordt gekenmerkt door lintbebouwing.

Binnen het beschermde agrarische bestand in Vlaanderen is deze hoeve in zijn huidige voorkomen geen zeldzaamheid. Het verlies aan zeldzaamheid, herkenbaarheid, representativiteit, ensemble en context heeft de historische en architecturale waarde van de hoeve met omgeving sterk aangetast.

De hedendaagse inzichten inzake erfgoedwaarde hebben geleid tot een gewijzigde context waarin de huidige erfgoedwaarden onvoldoende zijn voor een bescherming van de Hoeve Hof ten Dale met omgeving in Herzele als dorpsgezicht. De vrijwaring van de erfgoedwaarden is niet langer vereist omwille van het algemeen belang.

De bescherming van de Hoeve Hof ten Dale met omgeving in Herzele als dorpsgezicht wordt opgeheven omwille van het algemeen belang.

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING,
WONEN EN ONROEREND ERFGOED BESLUIT:

Artikel 1. Het koninklijk besluit van 4 juni 1981 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, meer bepaald van een monument en vier dorpsgezichten in Herzele (Hillegem), gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 10 september 1981, wordt voorlopig gedeeltelijk opgeheven.

Art. 2. De als dorpsgezicht beschermde Hoeve Hof ten Dale met omgeving, Provincieweg 311-315 in Herzele, waarvan de bescherming voorlopig wordt opgeheven, bevindt zich op de percelen met de volgende kadastrale gegevens: Herzele, 2de afdeling, sectie B, perceelnummers 529R, 530D, 532W, 532X en 532Y.

Het plan met de aflijning en de plaats van de aanplakking van het bericht over het openbaar onderzoek is opgenomen als bijlage 1 bij dit besluit.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van het beschermde onroerend goed waarvan de bescherming voorlopig wordt opgeheven, wordt als bijlage 3 bij dit besluit gevoegd.

Art. 3. In artikel 2 van het koninklijk besluit van 4 juni 1981 tot bescherming van onroerende goederen in Herzele (Hillegem) wordt de zinsnede "- het hof ten Dale met zijn omgeving, te Herzele (Hillegem), zoals afgebakend op bijgaand plan" opgeheven.

Het plan als bijlage bij hetzelfde besluit van 4 juni 1981 wordt vervangen door het plan gevoegd als bijlage 2 bij dit besluit.

Brussel, 16/10/23

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Getekend door: Matthias Diependaele (Sig)
Getekend op: 2023-10-16 14:15:38 +02:00
Reden: ik keur dit document goed

Matthias DIEPENDAELE